

Kwetsbare patiënten tussen wal en schip

- Uitkomsten landelijke enquête onder huisartsen -

Waarom deze enquête?

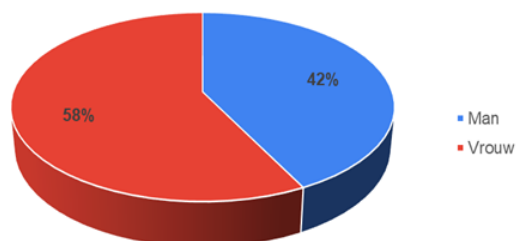
Huisartsen signaleren al jaren een groeiend gebrek aan samenhang in de zorg. Juist kwetsbare patiënten, zoals dementerende ouderen, chronisch zieken, jongeren met geestelijke problemen, kunnen vaak niet doorverwezen worden naar de juiste zorg. Daarbij gaat het met name om verpleeghuiszorg, de spoedeisende hulp van ziekenhuizen, de geestelijke gezondheidszorg, gemeentelijke jeugdzorg of wijkverpleging. En daardoor blijven deze patiënten steken in de huisartsenzorg.

Inmiddels is de situatie dermate precair dat de huisartsen alarm slaan. Om ook de wereld buiten de huisartsenzorg een duidelijk beeld te geven van wat er gaande is, presenteert actiecomité Het Roer Moet Om een bloemlezing van praktijkervaringen ('Patiënt tussen wal en schip') en een kwantitatieve peiling onder huisartsen. Van deze peiling hierbij een overzicht van de belangrijkste uitkomsten.

① Response

De internet-enquête is uitgezet onder de eigen 'achterban' van Het Roer Moet Om, bestaande uit 8403 huisartsen.¹ Binnen de week waarin de enquête werd opengesteld (5 t/m 12 november 2019) reageerden 2.010 respondenten.

De respondentengroep lijkt qua samenstelling op die van eerder populatieonderzoek: een lichte meerderheid van vrouwelijke ten opzichte van mannelijke huisartsen en een regionale spreiding die in grote lijnen overeenkomt met de 'huisartsendichtheid' per provincie.²

Response naar geslacht

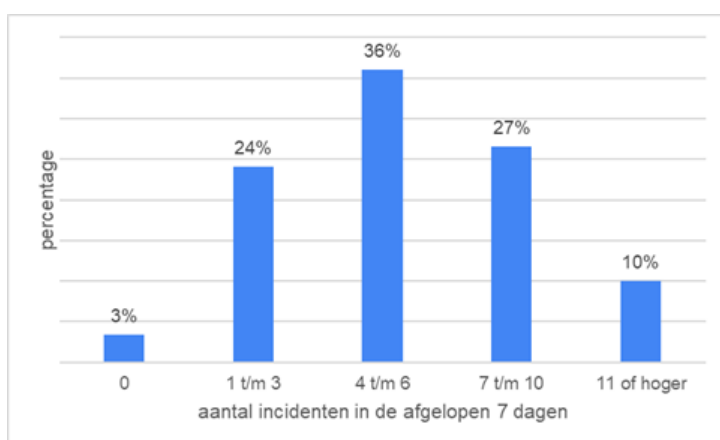
Response naar provincie

¹ Stand november 2019. Nederland telt in totaal (stand 2016) 11.834 huisartsen. Bron: <https://www.nivier.nl/sites/default/files/ijfers-uit-de-registratie-voor-huisartsen-peiling-januar-2006.pdf> pag 33 en 17.

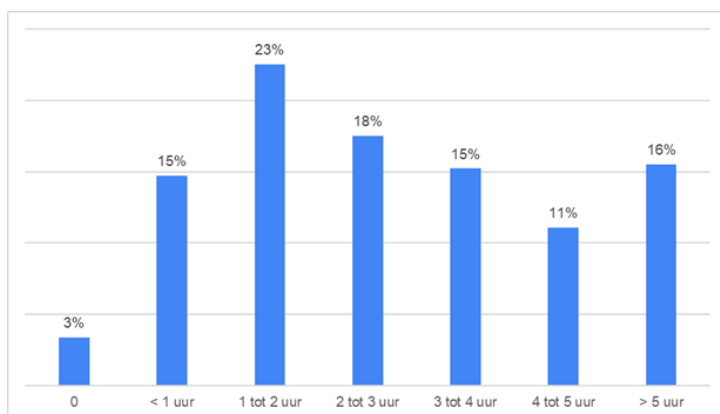
② Hoeveel patiënten?

De respondenten is gevraagd om aan te geven hoe vaak in de afgelopen 7 dagen er in zijn/haar huisartsenpraktijk een probleem is geweest met een patiënt die niet, of alleen na buitenproportionele inspanning, doorverwezen kon worden naar passende zorg. Bijna alle respondenten (97%) geeft aan daar in de voorgaande week mee te maken gehad te hebben. Gemiddeld genomen hebben huisartsen in een week tijd zes patiënten gehad die op deze wijze tussen wal en schip vielen. De variatie per week lijkt daarbij groot. Een op de tien huisartsen meldden over een week tijd meer dan tien onmogelijke of problematische doorverwijzingen. Slechts 3% van alle ondervraagden meldt in de afgelopen 7 dagen geen situatie te hebben meegemaakt waarin doorverwijzing problematisch bleek.

③ Hoeveel extra tijd?

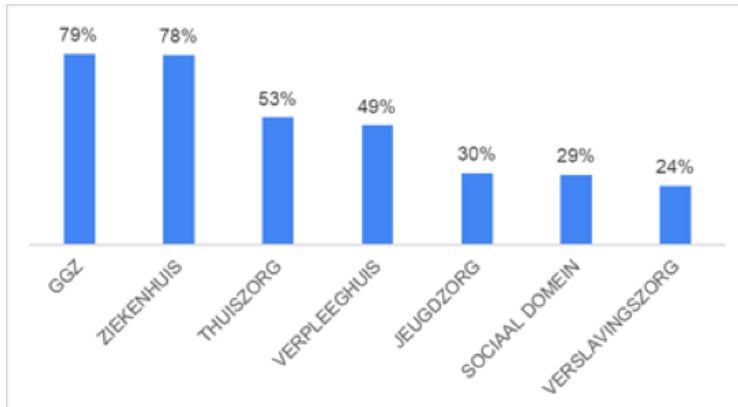
De huisartsen is vervolgens gevraagd hoeveel extra tijd heeft dat hem/haar en praktijkcollega's in die 7 dagen gekost heeft. Gemiddeld genomen was in de bevroegde week een huisarts drie uur extra tijd kwijt aan oneigenlijke inspanningen om kwetsbare patiënten naar goede zorg doorverwezen te krijgen. Ook hier lijkt de score afhankelijk van de (willekeurig) gekozen week: een op de zes huisartsen geeft aan in een week tijd meer dan 5 uur gespendeerd te hebben aan dergelijk moeizame doorverwijzingen.

④ Welke instellingen?

Meest genoemd bij problemen met het doorverwijzen van kwetsbare patiënten zijn ziekenhuizen en GGZ-instellingen, zo blijkt desgevraagd. Bijna 80% van de ondervraagden heeft in de bewuste week verwijsproblemen ervaren met deze instellingen. Bij thuiszorg- en verpleeghuisinstellingen ging dat elk om ongeveer 50%. Bij jeugdzorg, het sociaal domein en verslavingszorg ligt dit aandeel tussen een derde en een kwart .

⑤ Welke instellingen kosten meeste tijd?

Naast de meest genoemde instellingen is het interessant te kijken naar de meest 'tijdvreterende' instellingen: bovenstaande percentages gecombineerd met het gemiddeld aantal extra minuten dat hieraan besteed werd. Zo blijkt dat thuiszorg- en verpleeghuisinstellingen minder gevallen van doorverwijzingsproblemen per week kennen dan ziekenhuizen en GGZ-instellingen, maar dat er per geval wel sprake is veel meer extra inspanning. Wat de twee laatste categorieën betreft blijkt ook uit onderstaande afbeelding dat (een even hoog aantal) probleemverwijzingen naar ziekenhuizen huisartsen veel meer tijd kosten dan die naar GGZ-instellingen.

